

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 114

Ağustos2023

Editör: Burak Sarı

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Canan Çam Yücel

Web Sorumlusu: Kadir Ahıska, Ramazan Derin

Web Teknik Destek: Burak Sarı

Sosyal Medya Sorumlusu: Dilek Başar Açlan

Yayınlayan: Engelsiz Erişim Derneği

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@engelsizerisim.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

Youtube: www.youtube.com/channel/UCYxPXyFBI1mOlsPKTcuFafw

İçindekiler

Editörden.....	1
Festival Var Festival	4
Bu Bir Davet.....	6
“İşte Bu Benim Bedenim” Seda Yılmaz ile Röportaj.....	9
Bilmek ve Bilmemek.....	19
Tatile Doğru	23
Sivas Gezisi	26
Yolculuklar Silsilesi	33
Sakıncası Yoksa, Neden Bir Teleskop Almak İstedığınızı Sorabilir Miyim?	35
Teknolojinin Gücüyle Tenis Sahasında Eşitlik ve Erişilebilirlik	39

Editörden

Kavurucu yaz sıcakları yerini rüzgarların serinlettiği hüzünlü eylüle bıraktı. Ekim ise “Gümbür gümbür geliyor” diyor, umutlu bir telaşta ve yürek ağızda. Neden mi? İçimizi ışıkla dolduran iki sebebimiz var da ondan. İlki son aylarda sık sık dergi sayfalarımızda okuduğunuz ve aydınlık bir gençlik geliyor dedirten Ecrinnur Aytekin’in artık asli yazar kadromuza katılmasından. Aramıza hoş geldin, hoşluklar getirdin Ecrinnur. İkincisi ise Beyaz Baston ve Erişilebilirlik Festivali’nin çanlarının çalmasından.

2023 Ekim’inin getirisi 10. Beyaz Baston festivali haberleri için Dilek Başar Açlan’a bağlanıyoruz.

Festivalde bizzat olmayı da çok isteyen Elif Emir Öksüz, kendi gelemese de projesini gönderme çabasında. Engelli Kadın Derneğinin Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye ofisi desteğiyle yürüttüğü bir proje sözü edilen. Adı Engelli Kadınlar Kimdir? Ülkemizin engellilere yönelik doğru verilere sahip olabilmesi için içerikteki anketi doldurmanız ise hayati öneme sahip diyebiliriz. Detayları yazıda bulacaksınız.

Tek tip bir bedene indirgenmeye çalışılan tüm insanlık. Ama özellikle kadınlar. İşte Bu Benim Bedenim adlı kitabında Seda Yılmaz bu can alıcı konuyu pek çok açıdan irdelemiş. Burak Sarı'dan kaçır mı? Derhal Seda Yılmaz'ı markaja aldı ve röportajı patlattı.

Ne demişti Shakespeare: "Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu". Peki ya bilmek ya da bilmemek... Bence geri kalanı da sadece bu. Bir şeylerin farkında olmak, farkında olduğunu bilmek belki de kimi zaman istenen değildir. Ne mi demek istiyoruz? En iyisi siz Gülcan Altun'un satırlarına bir göz atın ya da kulak verin.

Sağlamcı dayatmalar kapanmayan ve her daim kanayan yaramız. Artık dergimiz kadrosuna katılan genç yazar arkadaşımız Ecrinnur Aytekin ise bu dayatmaları deneyimlerinden yola çıkarak anlatıyor bizlere nice dir. Yine bir deneyim paylaşımında isyanını dökmüş kaleme.

Bu ay EEEH Dergi gezi rehberi gibi oldu sanki. İlk paylaşımımız tatil yolculuğunda bir erişilebilirlik çözümü sunuyor sizlere. Kadir Ahıska memleketi Sivas'a hızlı tren ile bir seyahat yapmış ve bulduğu çözümleri bizlere anlatmış.

Sivas'ı hızlı trenin sağladığı ulaşım kolaylığı ile gezmek isteyenlerden biri de konuk yazarımız Sevgi Bulut'muş. Yaşadıklarını ve gezdiği yerlere dair bilgileri bir rehber edasıyla anlatmış bizlere.

Leyleği havada görmüş kesin İlgin Aydınoğlu. Geziyor da geziyor maşallah. Yediği içtiği onun olsun. Gezdiği yerleri ballandıra ballandıra anlatmış yine bizlere.

İnsanlar merak ettikleri yeni yerleri gezmekten çok zevk alırlar genelde. Kimileri ise merak sınırlarını dünyayla sınırlı tutmuyor anlaşılın. Uzayın gizemi çok daha cazip geliyormuş Karl Smith'e. Kör biri için uzayı merak etmek absürt mü sizce de? Ali Çolak çevirisi ile bakalım Karl Smith neler anlatmış.

Spor alanlarında özellikle spor salonlarına körlerin kabulünde pek çok ayrımcılık hikayesi duyduk ne yazık ki. Sarper Arıkan ise her türlü ayrımı ortadan kaldıran teknoloji gücü ile körlerin spor ve özellikle tenis oynayabilmesinin yolu yordamı hakkında ışık tutuyor dergimiz sayfalarında.

Bu aylıkta bizden bu kadar. Malum telaşımız çok. Kollar sıvalı bir koşuşturmadayız ki sormayın gitsin. Festivalde görüşene dek hoşça ve dostça ve çokça okumada kalın.

Festival Var Festival

Dilek Başar Açlan

dilek.basar55@gmail.com

sayı: 115, Eylül 2023

Eylül ayından herkese selamlar, yaz tatili bitti ve birçoğumuz için okul dönemi başladı. Herkese şimdiden iyi bir eğitim Öğretim yılı diliyorum.

Bizler tatlı bir heyecanın içerisindeyiz. Eylül ayı, festivalden fısıltıların dergimize geldiği ay. En baştan söyleyeyim bu yıl yine erişilebilirliği iliklerimize kadar hissedeceğimiz ve bolca stant gezeceğimiz şahane bir festival bizleri bekliyor.

Bu yıl Beyaz Baston ve Erişilebilirlik festivali 10 yaşında. Tam 10 yıldır festivalde, erişilebilirliğin istenirse her alanda sağlanabileceğini göstermeye devam ediyoruz. Her yıl festivalimize kattığımız yeni stantlarımızla erişilebilir bir dünya hayalimize bir adım daha yaklaşıyoruz.

Festivalimiz, 13 14 Ekim tarihlerinde ENUYGAR merkezi ev sahipliğinde İstanbul Üniversitesi Beyazıt kampüsü rektörlük bahçesinde 10. yılına merhaba diyecek. Bu yıl, festival bir başka heyecan verici ve özel. Teknolojinin günden güne hayatımıza kattığı yenilikler bizler için çok önemli. Yapay zeka ile teknolojinin geldiği son nokta bizler için birçok farklı alanda kolaylık sağlıyor. Artık çektiğimiz bir fotoğraf yapay zekanın fotoğraf betimleme Özelliğiyle daha bir anlamlı. Biliyoruz ki bu daha başlangıç. İlerleyen günlerde yapay zeka sayesinde bağımsızlık mücadelemizde çok farklı yenilikleri konuşuyor olacağız. Bu sebeple bu sene ki festivalimizin temasını yapay zeka olarak belirledik. Festivalin bu sene ki mottosu ise, Braille, baston, bilişim; yapay zeka ile değişim.

Festivalimizde yok yok. 10, 11 ve 12 Ekim akşamlarında kimseye randevu vermemenizi öneririz. Hepimizin ilgisini çekecek üç online akşam etkinliğiyle huzurlarınızdayız .Hangi körün aklından geçmemiştir ki “Ne zaman araç kullanabileceğim” sorusu? Uçuk bir hayal gibi görünen bu istek gerçeğe dönüştü. ABD’de otonom araçlar test sürecini tamamladı ve yavaş yavaş kullanılmaya başladı. Ayrıntıları 10 Ekim Salı akşamı, süreci deneyimleyen arkadaşımız Ahmet Üstünel’den öğreneceğiz. #KörlerBuradaGörseliAçıkla dedik, sesimizi Yapay Zeka duydu bazı kuruluşlar duymadı. Be My Eyes’in yapay zeka desteği efsane görsel betimliyor. Tabi ki ayrıntıları Engelsiz Erişim farkıyla konunun uzmanından öğreniyoruz. 11 Ekim akşamı, uzun zamandır hayalini kurduğumuz ve artık görsellerimizi gören birisine sormadan ayrıntılı bir şekilde betimletebildiğimiz Be My Eyes uygulamasının geliştiricisi Hans evlerimize konuk oluyor. Hayatımızı büyük oranda değiştiren yapay zekayı uzmanlarından öğreniyoruz. 12 Ekim akşamında ise, dostlarımızın “Çizdim Bak.” Projesinden de tanıdığı Bager Akbay ve 50 soruda yapay zeka kitabının yazarı Cem Say bizlerle oluyor. Etkinliklere dair detayları çok yakında sizlerle paylaşacağız. Aman ha sakın kaçırmayın.

Gündüz stantlarımız yine dopdolu. Önceki yıllarda açtığımız stantların yanı sıra yeni açılacak stantlarımız da festivalimize daha bir zenginlik katacak. Heimlich Manevrasını Nasıl Uygulayacağımızı öğrenme imkanı sunuyoruz. Evet doğru duydunuz bu yıl ilk kez bir ilkyardım standı açıyoruz. Temel ilkyardım ipuçlarına hepimizin çoğu kez ihtiyacı oluyor. E o zaman buyurun daha fazlasını hep birlikte standımızda öğrenelim. Bir başka yeni standımız da botanik standı oluyor. Birlikte fidan dikip evinizde büyütmek, bitkiler alemine dalıp tüm ekim dikim işlerinin püf noktalarını öğrenmek istemez misiniz? Astronomi ve halk oyunları stantlarımız da yeni stantlarımızdan. Tüm stantlara ait İpuçlarını sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilirsiniz.

Evet dostlar, Bu festivalde de sizlerle buluşmak için çok heyecanlıyız. O zaman 13 Ekim Cuma sabahı erişilebilirlik sözümüzü haykırılım daha bir coşkuyla festival alanında.

Bu Bir Davet

Elif Emir Öksüz

Elifemiroksuz@gmail.com

Sayı: 115, Eylül 2023

Merhabalar değerli okurlar,

Bu ay sizleri Engelli Kadın Derneğinin Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye ofisi desteğiyle yürüttüğü bir proje hakkında bilgilendirmek istiyorum. Bu proje Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İçin Güçlü Sivil Alan projesinin bir parçası olarak yürütülüyor. Projenin adı Engelli Kadınlar Kimdir? Eğitim, istihdam, sağlık, şiddet, toplumsal katılım ve hizmetlere erişimdeki güncel durumu anlamak. Ben de bu projenin koordinatörlüğünü yürütüyorum.

Proje kapsamında geçtiğimiz Mart ayında farklı illerden kırktan fazla Engelli kadını Ankara'da konuk ettik. Üç gün boyunca Eğitim, istihdam, sağlık, şiddet, toplumsal katılım ve hizmetlere erişimdeki durumu anlamak için tam 36 yuvarlak masa oturumu gerçekleştirdik. Sonra kolaylaştırıcılar bu paylaşımları raporlaştırdılar. Ardından Nisan ayında Engelli aktivistlerini ve engellilik ile ilgili çalışmalar yapan akademisyenleri bir araya getiren başka bir çalıştay düzenledik. Bir gün boyunca 18 kişilik bu ekip daha önce yazdığım konu başlıklarında sorular hazırladılar. Bu ekibin içinde EEEH Dergiden kimler kimler yoktu ki! Hemen herkesin tanıdığı EEEH Dergi yazarlarından Engin Yılmaz, eski editörlerimizden Deniz Aydemir Döke ve eski yazarlarımızdan Zeynep Şule Yılmaz. Az kalsın yazarlarımızdan Şeyma Büyükurvay da bizimle olacaktı ama o tarihlerde başka bir aktivizmle meşgul olduğundan aramızda olamadı.

Sonrasında bir araştırma firması ile anlaşıldı ve veri toplamada kullanılacak sorular son şeklini aldı.

Araştırma firmasına yine yazarlarımızdan ve yazım denetimcilerimizden Canan Çam Yücel tarafından engellilik ve Engelli bireylerle iletişim hakkında bir eğitim verildi. Nihayetinde her şey hazır hale geldi.

Artık tam bin Engelli kadından veri toplamayı bekleyen anketimizi görücüye çıkardık. Çoğunuz zaten biliyorsunuz, ama yine de altını çizmek isterim. Engellilik verileri çok eski ve yüzeysel. Hala 2011 yılında toplanan verilere göre bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Bizim bu projede amacımız eğitim, istihdam, sağlık, şiddet, toplumsal katılım ve hizmetlere erişim alanlarında detaylı veriye ulaşmak ve bundan sonraki çalışmalarını kanıtlara dayalı bir biçimde yürütebilmek.

Şimdi sizin desteğinize çok ihtiyacımız var. Tam bin Engelli kadına ulaşmak kolay değil. Bu aslında Engelli kadınların yaşadıkları sorunları görünür hale getirmek, yani sesimizi duyurmak için çok önemli bir fırsat. O nedenle bu yazıyı okuyan Engelli kadınlardan zaman ayırıp bu ankete katılmalarını rica ediyorum. Diğer okuyuculardan da tanıdıkları bildikleri Engelli kadınlara bu çağrıyı ulaştırmalarını rica ediyorum.

Anketin doldurulmasında farklı ihtiyaçlara cevap verebilmek adına birkaç farklı yol izleyeceğiz.

İsterseniz aşağıdaki linke tıklayarak daha sonra ankete katılmak üzere iletişim bilgilerinizi ve ankete nasıl katılmak istediğinizi iletebilirsiniz.

<https://tr.research.net/r/ENGKAD>

Yok ben hemen ankete geçmek istiyorum kendim online dolduracağım diyorsanız, aşağıdaki linki kullanabilirsiniz.

https://tr.research.net/r/ENGKAD_Anket

İsterseniz iletişim kanallarından herhangi birini kullanarak bizimle telefon numaranızı ve tercih ettiğiniz görüşme tarihini paylaşabilirsiniz. Biz sizi uygun olduğunuz zaman arayabiliriz. Böylece soruları telefon görüşmesi sırasında sesli olarak cevaplayabilirsiniz.

Yine iletişim kanallarımızdan bize ulaşip işaret dili tercümanı eşliğinde soruları görüntülü konuşma aracılığıyla cevaplamak istediğinizi bize iletebilirsiniz.

Arama ve mesajlarınız için telefon: 0553 826 32 67

E-posta adresi: arastirma@tandans.com

Bana mail atsanız da olur. Yeter ki ankete katılın.

Paylaştığımız iletişim bilgileri Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında güvence altına alınmaktadır. Bu çalışma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır ve hiç kimseyle paylaşılmayacaktır.

Bu anketi yanıtlamanız engelli kadınların sesini verilere dayalı bir biçimde gerekli kişi, kurum ve kuruluşlara duyurabilmek için çok kıymetli bir katkı sağlayacaktır.

“İşte Bu Benim Bedenim” Seda Yılmaz ile Röportaj

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

[Sayı: 115, Eylül 2023](#)

Burak Sarı:

Merhaba Seda seni kısaca tanıyabilir miyiz?

Seda Yılmaz:

Merhaba Burak, Seda Yılmaz ben. Editör ve yazarım. İki kitabım var. İlki “Giysiler Ne Anlatır?” ikinci ve son kitabım Nisan ayında çıktı. “İşte Bu Benim Bedenim” adını taşıyor. Onun dışında da çeşitli yayınlara editörlük, redaksiyon gibi işler yapıyorum kitap yazarlığı haricinde.

Burak Sarı:

Peki “İşte Bu Benim Bedenim” zaten adından da anlaşıldığı gibi beden olumlama, normallik kavramı üzerine düşünmek; o bağlamda yazmak nasıl aklına geldi, ne yönlendirdi seni buna?

Seda Yılmaz:

Kendim büyürken aslında bedeniyle çok mücadele etmiş, onun değişimlerine karşı koymaya çalışmış bir genç kızdım. Yani özellikle ergenlik döneminde bedenimle ilişkim hiç sağlıklı bir noktada değildi. Uzunca yıllar da öyle gitti. Hani hem kendini beğenmemek hem de kiloyu çok kafasına takan bir tiptim aslında. Biraz oradan, kendi yaşadığım şeyi bildiğim için. Bir de ben uzun yıllar moda dergilerinde yazı yazdım. Hem editörlük yaptım hem yazı yazdım. Hem moda hem de güzellik alanlarına da uzak biri değilim. O alanları da bilen ve o alanların aslında kadınların ve hepimizin üzerinde, özellikle kadınların üzerindeki etkisine çok kafa yormuş biriyim. Biraz oradan yola çıkarak aslında beden konusuna eğilmeye karar verdim. “Normallik” meselesine gelince de. Normallik aslında kitabı yazarken birazcık araştırmayı ve üzerinde derinleşmeyi seçtiğim bir başlık oldu. En başından itibaren engellilik ile ilgili bir şey, bir bölüm olmasını istiyordum. Bunu da aslında beden olumlama hareketine borçlu olduğumu söyleyebilirim. Yani belki bu kitabı beş yıl evvel yazsaydım ya da beş yıl demeyeyim hadi on yıl evvel yazsaydım, engellilerle ilgili bir bölüm eklemeyi akıl edemeyebilirdim. Çok açık söyleyeyim. Ama bu konudaki bakışım, farkındalığım ve öğrendiğim şeyler- ki bu bence sosyal medyada bana bu alanda yardımcı olan şeylerden bir tanesi-Mesela biz seninle twitter'dan tanıyoruz. Bunun gibi benim engellilik ile ilgili farkındalığım. Tabii ki de biliyordum. Ben sosyoloji mezunuyum. Engellilik ile alakalı şeyler okumuşluğum falan da vardı ama konuya iyice eğilip okumaya başlamak başka bir şey ve oradaki ayrımcılığı anlamaya çalışmak ve onun üzerine kafa yormak başka bir şey. Engelliliği de ”normal” den yola çıkarak anlatmaya karar verdim en başında. Çünkü hepimiz “normal” olmayı biliyoruz ya. Yani “Normal ne?” dense kafamızda bir şablon var diyeyim ve biz neyi normalin dışında tutuyoruz dan yola çıktım. Bilmediğimiz bir alanı daha bilinir kılmak ve anlatmak istedim. O yüzden “normallikten” yola çıktım.

Burak Sarı:

Aslında bu bağlamda yollarımızın birleşmesinin de nedeni biraz bu gibi geliyor bana. Çünkü biz de buradan yola çıkarak tanımıyoruz biliyorsun normallik ve sağlamlığı. Engelliliği engellenmişlik olarak, bir yeti farklılığı olarak görüyoruz. Kitapta en çok şu dikkatimi çekti.

Kimseye borçlu değiliz kısmı. Onu biraz açar mısın? Bu gerçekten çok derinlikli bir şey ve hangi yaş grubuna hitap ettiğini tekrar soracağım tabii. Zaten öncesinde de tanışıyorduk ama. Bu çok anlamlı bir şey. Yani konunun üzerine biraz konuşmak lazım.

Seda Yılmaz:

Kimseye güzellik borcumuzun olmaması meselesi değil mi? Bu kitap özellikle 14 yaşından itibaren genç kızlara hitap ediyor. Tabii ki de her yaşta kadına da erkeğe de hitap ediyor ama özellikle hitap ettiği yaş grubu bu. Benim anlatım biçimim, kitabın kurgulanması, Rüya İğit'in kitabın içindeki çizimleri tüm bunlar aslında birbirini tamamlayan ve o yaş grubuna konuyu basit bir şekilde anlatmayı amaçlayan şeyler aslında. "Güzellik borcu" dediğimiz şey de kadınların aslında çok küçük yaşta itibaren duyduğu bir şey. Hani güzel olma zorunluluğu var sanki. Güzel olmak zorundayız biz. Güzel olan sevilir, beğenilir. Ona güzel, iyi özellikler atfedilir ve o güzel olanın dışında kalanlar ise hep "kusur"larını ya da beğenmediği taraflarını kafasına takar ya bunların etrafında dönüyor konu. Aslında ben o "güzellik borcumuz yoku" gerçekten inanarak söylüyorum. Biz kimseye güzel olmak ve hatta güzel olduğumuzu kanıtlamak ya da değerimizin güzellikle eşdeğer tutulduğu bir sistemde bulunmak zorunda değiliz. Ama sistem yani içinde bulunduğumuz toplum bizim bütün değerimizin güzellik üzerinden ölçüldüğü bir dünya varmışçasına bizi kategorize ediyor aslında.

Burak Sarı:

O zaman biraz daha derinleştirelim. Güzellik ne yani, neye göre kime göre? Buradan ideal beden dayatmasına biraz daha girebiliriz. Çünkü bir tarafıyla kapitalizmin dayattığı bir şey. Hatta bunun devamında bir şey de getireceğim ilk bölümü sen aktardıktan sonra.

Seda Yılmaz:

Yani güzellik aslında dediğin gibi böyle “kime göre neye göre güzel?” diye bir durum var ama. Bir taraftan da o kadar genel geçer. Tırnak içinde kuralları olan bir Őeyden bahsediyoruz. Mesela güzellik çağlara göre dönemlere göre deđiŐse de aşağı yukarı 1960’lardan beri kadınlar için mutlaka ama mutlaka zayıf olmayı içeren bir Şey, kilolu olmamayı içeren bir Şey. Yani sen zayıfsın, güzel kabul ediliyorsun. Vücut llerin orantılıysa, vücudundaki yağ dağılımı orantılıysa güzel kabul ediliyorsun. Tabi ki de bunlar bizim çeşitli kitle iletişim araçlarıyla, sosyal medya aracılığıyla, ailelerimiz aracılığıyla öğrendiğimiz kavramlar haline geliyor. Yani biz neyin güzel olup olmadığını öğrenerek ayırt etmeye baŐlıyoruz ve biz de aslında hem kendimizi hem de çevremizdekileri biraz buna göre yargılıyoruz. Damgalıyoruz işte. Mesela birini ilk gördüğümüzde hemen “Sen kilomu aldın, kilomu verdin?” gibi Şeyler söyleme hakkını da kendimizde görebiliyoruz. Yani bunların hepsi aslında içinde bulunduğumuz toplumdaki o yazılı olmayan kuralları içselleŐtirmek ile ilgili bir Şey ve ideal beden dediğimiz Şey de o aslında yani ideali kim belirliyor içinde bulunduğumuz toplumda? Hem ataerkil kodlar hem kapitalizm bize bir ideal prototipi çiziyor ve biz de hep kendimizi o ideale yaklaŐtırmaya, o ideal gibi olmaya çalışıyoruz. Bu imkansız. Tabii ki de kimse ideali olamıyor. Her zaman herkesin bir “kusuru, bir yanlıŐı, uymayan” bir tarafı var ve bununla mücadele ederek yaŐamaya çalışıyoruz. Ben ne yapmaya çalıştım yani? Ben en azından bunları göstermeye çalıştım. Yani bakın böyle ideal diye bir Şey var ama buna ulaşmak zaten mümkün değil boŐuna. Bununla kendimizi hırpalamayalım. Ne bedenimize ne kendimize bununla alakalı eziyet etmeyelimi birazcık anlatmaya, biraz yol göstermeye çalıştım.

Burak Sarı:

Ya zaten o “kusur” dedikleri tırnak içerisindeki ifadeler bile tamamen normalle ilgili bir Şey. Yani o normal zaten sistemin ihtiyaçlarına göre Őekilleniyor ve onun ihtiyaçlarını karŐılamayan, onun ideali olmayan da anormal oluyor. Bir de kitapta Őurası çok dikkatimi

çekmişti. Mesela aslında biraz daha böyle kapitalizm eleştirisi üzerinden gidiyor gibi oldu ama bir taraftan beden olumlama ve ideal beden dayatmasını, iki ucuyla da kullanıyor aslında sistem. Sen bir örnek vermişsin kitapta. Bir diyet firmasıydı sanırım. Çok anladığım bir alan değil orası. Daha sonra beden oluqlamayla ilgili bir şeyi vardı onun. Reklamlarda bunu işlemiştii.

Seda Yılmaz:

Evet bu benim özellikle dikkat çekmek istediğim bir konu oldu. Çünkü beden oluqlama hareketi de ilk başladığında her ne kadar bizim çeşitliliği ve farklılığı fark etmemizi sağlayan bir yanı olsa da tabii ki kapitalizm her şeyi araçsallaştırdığı gibi beden oluqlama hareketini de araçsallaştırdı. Dediğin gibi ben bir bisküvi markasını örnek verdim. Onların yaptığı reklamda kadın güçlenmesi temasını alıp yani diyet bisküvi pazarlıyorlar ama bize kadın güçlenmesinden ve kendi seçimlerimizi kendimiz yapmamız, özgür olmamız gibi temalar üzerinden ilerleyen bir şey var. Öteki taraftan da diyet bisküvi pazarlıyorlar. Yani evet, tabii çelişkili bir şey bu bence. Hani bu zaten en büyük açmazlardan bir tanesi. Hep böyle. Senin de dediğin gibi biraz önce iki tarafından da tutuyor gibi. Ben her şeye rağmen beden oluqlama hareketinin bu farklılıkları gösteriyor olmasının önemli bir şey olduğunu düşünüyorum. Bugün ne bileyim bizim çocukluğumuzdaki gibi bir dünya yok ve onun iyi bir şey olduğunu düşünüyorum. Birtakım şeyler her zaman normaldi. Atıyorum kilolu olmak her zaman normal bir şeydi ama biz o kadar fazla zayıflığa maruz kaldık ki sanki kilolu olmak da normalin dışında bir şeymiş gibi konumlandırıldı yıllar boyunca. Şimdi daha farklı beden tiplerini görebiliyoruz. Engelli bedenleri görebiliyoruz. Yani aslında toplumda bir şekilde görünmez kılınan bedenlerin bir temsiliyet alanına sahip olması bence önemli her şeye rağmen.

Burak Sarı:

Kesinlikle bence de öyle. Buradan aslında engellilik konusuna bağlayabiliriz. Yani biz engelliliği metnin başında da belirttiğim gibi yeti farklılığı olarak görüyoruz ve sen engelli camiasından birisi değilsin ama bunu çok güzel ve bizim dilimizden, belki birçok engelliden de daha ileri bir şekilde kavrayıp anlatabilmişsin. Bunun üzerine aslında biraz konuşmanı isterim.

Seda Yılmaz:

Aslında dediğim gibi, hani en başta da söyledim ya bu konu daha önce üzerine eğildiğim bir konu, özellikle araştırdığım bir konu hiç olmadı ve okudukça araştırdıkça, bununla ilgili filmler izledikçe, biraz utandım. Yani açıkçası hani nasıl bu zamana kadar bu konu benim meselem değilmiş gibi bir yerde. Ben kendimle bir yüzleşme yaşadım ama içine girince de böyle hani seninle konuştuk, siteden başka bir arkadaş vardı. Onunla okunacak materyaller konusunda konuştuk. Bana aslında sizlerle konuşmak yol açtı. Yani mesela ben Twitter'da fotoğraf paylaştığımda artık hep fotoğraf açıklaması hani böyle hızlı bir şey yapmıyorsam muhakkak eklemeye çalışıyorum. Yani bunlar öğreniliyor aslında. Bir yandan bu zamana kadar buna dikkat etmediğim ve öğrenemediğim için kendime kızdım. Ama herkesin her yaşta öğrenip tutumunu tavrını değiştirebileceğine olan inancımı da tazeledi. Yani kendi yaklaşımım şu işte güncel olarak ne tartışmalar yapılıyor tarihsel olarak engellilik ile ilgili konuşmalar nereden nereye gelmiş, nasıl mücadeleler verilmiş, Türkiye'deki durum ne? Dünyadaki durum ne? Hep böyle bunları araştırıp okuyarak ve bunları da tabii ki de okuru göz önünde bulundurarak en basit haliyle anlatmaya çalıştım. Hani o yaşta okuyup anlayıp en azından geç olmadan bir şeylerin farkına varabilmek? Toplumda engelli kişiler de okuyabilir kitabımı tabii ki engelli olmayan kişilerde. Okuduklarında yani sağlam olanlarda okuduklarında en azından bununla ilgili “A evet böyle bir şey var ve biz toplumda hep beraberiz. Ve bu toplumu hepimize uygun hale getirmek için neler yapılabilir?” üzerine kafa yormak. Biraz onunla ilgili bir alan açmaya çalıştım açıkçası.

Burak Sarı:

Kitabın her anlamda güzel de şu bağlamda çok önemli bence. Özellikle gençlerin, ergenlik çağındaki gençlerin arasında inanılmaz derecede akran zorbalığı var. Yani onların normal gördüğü ne varsa onun dışında olan herkes bir şekilde hedef tahtasına oturtuluyor. Genellemek için söylemiyorum ama böyle bir gerçeklik var. Direk engelli literatürünün dışında engelli yazınının dışında başka bir alandan böyle bir kitabın onlara yönelmesi çok iyi bir araç olmuş bana göre. Bu anlamda da çok teşekkür ederiz.

Seda Yılmaz:

Çok sevindim bunu duyduğuma. Ben teşekkür ederim. Yani çok mutlu oldum. Bunu duymak benim için çok güzel. Çok teşekkürler.

Burak Sarı:

Bu kitabın okurlarıyla bir okur buluşması özellikle de gençlerle bir buluşma yapmayı düşünüyor musun? Mesela onlardan sosyal medya üzerinden, mail üzerinden geri bildirim alıyor musun? Nasıl dönüşler oluyor alıyorsan?

Seda Yılmaz:

Evet alıyorum yani şöyle oldu. Birkaç buluşma ve imza gününde sohbet etme şansım olduğu alanlar oldu. 14 yaş grubunda değil ama daha böyle 20'li yaşlarında gençlerle karşılaştım. Ve şey o karşılaşmalarda insanların kendilerini açması çok hoş oluyor. Çünkü kitap bence onlara o alanı birazcık açıyor. Yani kendilerini bu konuda konuşabilecek, onları bu konuda rahatsız eden beden ile ilgili maruz kaldıkları alay, dışlanma, yaftalama her neyse, bunları böyle dile

getirebilmek için bir alan açabildiğini görüyorum ve o benim için çok gurur ve mutluluk verici bir şey. Tabi ki çeşitli mesajlar gönderenler oluyor. Sosyal medyadan mesela bir okurumun kız kardeşinin yeme bozukluğu varmış. “Kitabı okuduktan sonra benim, yeme bozukluğuna ve kız kardeşime bakışım değişti. Ailemdeki bütün kadınlara okutacağım kitabı” dedi. Mesela o benim için çok kıymetli bir şey. Kitabımın, yazdıklarımın bir yerlere, kişilere dokunuyor olması.

Burak Sarı:

Aslında kitapta şu vurgu çok güzel “kendileri olmak” ya da “kendin olmak” zaten benim için ana teması oydu kitabın. Biraz daha kendimiz olabilmenin de yollarını gösteriyor gibi zaten gençlere.

Seda Yılmaz:

Evet, yani bir de şey var ya, hani o yaşlarda kendin olmayı bilmek çok zor bir şey. Ya insan kendi olmayı da böyle öğreniyor ya. Yolda yani büyürken öğreniyorsun aslında. Ve hani o yaşlarda yalnız olmadıklarını bilsinler. Hepimiz farklı farklı şeylerle mücadele ediyoruz, çırpınıyoruz onu biraz anlatmaya çalıştım.

Burak Sarı.

Bizde “mış gibi yapmak” diye bir kavram vardır. Mesela işte görenler gibi davranmak. Hani o topluma kanalize olabilmek için orada göze batmamak için bu biraz bilinç altıyla da ilgili bir şey aslında bir taraftan da. Onların yaptığı da bu oluyor gibi. Belki kendi istediği bir beden formunda. Ama toplum onu istemediği için o şekliyle istemediği için onu kabullenemiyor ve

hani bu alanda biraz daha böyle hava kanalları açabilmek, onların bu dayatmanın dışında da düşünülmesini hissettirebilen çok az şu dönemde.

Seda Yılmaz.

Evet evet kesinlikle katılıyorum. Bunu yapmaya çalıştım.

Burak Sarı:

Senin eklemek istediğin bir şey var mı?

Seda Yılmaz:

Çok teşekkür ederim Burak. Çok keyifli bir sohbet oldu benim için ve umarım daha farklı alanlarda da karşı karşıya gelip paylaşımlarda bulunuruz. Çünkü bence bu karşılaşmalar ve aslında birbirimizin deneyiminden öğrenmek çok kıymetli bir şey.

Burak Sarı:

Çok teşekkür ediyorum bize vakit ayırdığın için.

Seda Yılmaz:

Ben teşekkür ederim.

Bilmek ve Bilmemek...

Gülcan Altun

guleycane@gmail.com

Sayı: 115, Eylül 2023

Muhakkak size de oluyordur. Bazen bir şey çağrışım yapar ve düşünmeye başlırsınız. Düşüncenizdeki şeyin kuyruğuna bir şey takılır. Sonra onun kuyruğuna başka bir şey, onunkine daha başka bir şey.... En son bir bakarsınız alakasız bir yerden kıyıya varmışsınız. Ben buraya nereden geldim diye gülerim zaman zaman. Gene öyle bir anda, şey, tuvalette iken düşünür buldum kendimi. Vardığım limansa çok bilinen bir televizyon programında işlenen bir olaydı.

Programda ailesini arayan bir genç kız vardı. İddiaya göre yeni doğan servisinde hastanede yatarken henüz bir ya da iki günlük bebekken çalınmıştı. Benim izlediğim bölümde DNA testi sonucu açıklandı ve ailesi bulundu. Olayı annem bana özet geçti. Size bu yazıyı yazmak üzere basit bir araştırma yaptım ve Hürriyet Gazetesinde okuduğum haberde detayları daha net anladım.

Atmış yaşındaki annesini Mart 2017'de, rahatsızlanınca hastaneye götürüyor genç kız. Annenin durumu ağırlaşıyor ve hayatını kaybediyor. Ölüm şüpheli bulunuyor ve adli tıba kaldırılıyor. Annemin bana aktardığı kadarıyla dananın kuyruğu burada kopuyor. Tansu adlı yirmi iki yaşındaki genç kız ölüm haberi üzerine "anne anne" diyerek ağlamaktadır. Kendisine bildirimde bulunan kişiler şaşkındır. Çünkü ölen kişi bir kadın değil erkektir. Durum kıza anlatılınca gerçek ortaya çıkar. Bunun üzerine genç kız Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurur ve gerçek ailesini arar. Benimse kafamı karıştıran olayın buraya kadar olan kısmı.

Hürriyet Gazetesinde 23.03.2018 tarihli güncellenen haber metninden okuduğum, Şükran Aktaş adıyla bilinen ve asıl adı Nail Ç. olan kadının aslında evli olduğu. Kocasını olan kişi de

"benim karım kadındı" demiş. Nitekim benim izlediğim Müge Anlı'da da telefonda konuşuyordu ve öyle söylüyordu.

Dolayısıyla bir evde yaşayan, tırnak içinde normal denilen bir aile var. Anne, baba ve bir kız çocuğundan oluşan. Öyle ki Şükran Aktaş bebeği evine getirdikten sonra sanki kendi doğurmuş gibi lohusa kıyafetleri giymiş, onunla fotoğraflar çektirmiş. Ve hatta lohusa etkinlikleri bile yapmış. Resimleri gösterilmiş programda. O derece içselleştirmiş yani yaşadıklarını kadın bilinen erkek.

Bu kız yirmi iki yaşına dek evde farklı bir durum sezmemiş anlaşılır. Öyleyse farklılığı biz üretmiş olmuyor muyuz? Önce kendi beynimizde, sonra davranışlarımızda ve en sonunda da hayatımızda. Yani gerçeği öğrenene dek Şükran adlı kadın Tansu'nun annesiydi. Tıpkı benim annem veya sizin anneniz gibi. Yaradılıştaki kadın veya erkek olmasının bile önemi yoktu.

Şükran kendini bir kadın olarak duyuyor ve düşünüyor. Dahası öyle davranıyordu. Kızı dahil kimse neyin ne olduğunun farkında değildi. Her şey normal seyrinde ilerlemekteydi. Farkında olunca farklılıkların bakış açısı değişiyor bir anda insanların. Ötekileştirmeye başlıyor kimileri Şükran'ı bu aşamada. Bilmeyince normal, bilince a-normal yani.

Bundandır belki de bazı körlerin göz estetikleri genele daha uygundur. Biraz da görebiliyordur. Gören gibi davranabiliyordur çok zaman. Öyle olunca kör gibi değildir. Sağlamcı kafanın hegemonyasında körleri aşağı görüp kendini gören seviyesine yükseltebilmektedir kendince. Taaa ki biri onun kör olduğunu fark edene dek.

Yazıyı okudunuz ve soruyorsunuz değil mi? Eeee ne oldu şimdi? Hiççç! Bazen bilmemek, bildiğini özümsememekten yeğdir belki de. Bir tanıdık anlatmıştı. Oğlu ertesi gün sınava girecektir. Fakülteyi bitirmek için tek dersi geçmesi yeterli olacaktır. Sabaha kadar ders çalışmıştır. Birkaç saat uyuyayım bari diye düşünür. Annesini erkenden kaldırması için sıkı sıkı

tembihler. Gözünü açtığında saat on iki olmuştur bile. Telaşla annesine koşar. "Beni niye kaldırmadın?" Annesi sevgi dolu bir tebessümle bakar yüzüne; "öyle güzel uyuyordun ki kıyamadım." Annesinin kıyamaması bir yılına mal olur.

Demek ki neymiş: Cehalet bazen bilmenin bilmişliğinden ve stresinden iyiymiş.

[Hürriyet Gazetesi haberi için tıklayınız](#)

Beni Küçük Düşürebilme Hakkını Nereden Buluyorlar?

Ecrinnur Aytekin

ecrinnuraytekin50@gmail.com

Sayı: 115, Eylül 2023

Kardeşimle durakta otobüs bekliyorduk. Otobüs geldi. Otobüse bineceğimiz sırada kardeşim olmadığını kolaylıkla anlayabildiğim biri kolumdan tutup gitmem gerektiğini düşündüğü yere doğru çekmeye çalıştı. Kardeşim buna gerek olmadığını söyleyip teşekkür ederek durumu kibarca engellemeye çalıştı. Bunu ilk kez yaşamıyordum. Onun kadar sakın kalamadım, kolumu sertçe çektim.

Otobüse bindik. Birçok kişi kardeşime: “Onu oturt. Otursun” gibi cümleler söyleyip bana yer vererek akıllarınca vicdanlarını rahatlatmaya çalıştılar. Bunları fark edilir olduğunu düşündüğüm bir tepkiyle reddettim.

Kardeşim, şoföre parayı vermeye gitti. Oraya yakın bir konumda bulunduğum için konuşulanları az çok duyabiliyordum. Şoför, kardeşime: “Sen yanlış anladın!” gibi bir cümle kullandı. Maalesef duyabildiklerim ne olduğunu anlamama yetmedi. Kardeşim döndüğünde ona ne olduğunu sordum. “Para almak istemedi” dedi. “Ödedin değil mi?” diye sordum. “Ödedim” cevabını almak beni az da olsa rahatlatı. Vicdan rahatlatma unsuru ve hayır yapma bahanesi olarak kullanılmak istenmiş, küçük düşmüştüm.

O gün üzülmemin bir başka sebebi de kardeşimin gördüğü muameleydi. Benim kardeşim olmanın ne kadar zor ve acınılası bir durum olduğunu düşünenlerin ona uyguladığı muamele. Beni küçük düşürebilme özgürlüğünü nereden buluyorlar? Kardeşim ya da bir yakınım olmanın kötü ve acınılası bir durum olduğunu, beni hiç tanımadan nasıl düşünebiliyorlar?

Sağlamcılara sesleniyorum: Tüm ayrımcılık ve ötekileştirmelere son verene ve eşit, erişilebilir, engelsiz hayatı kurana dek mücadelemize devam edeceğiz. Eşit, erişilebilir, engelsiz hayat dileğiyle.

Tatile Doğru

Kadir Ahıska

kadir.ahiskali.1339@gmail.com

Sayı: 115, Eylül 2023

Herkese merhaba sevgili okurlar.

Bu yazımda sizleri de alıp Anadolu'ya doğru küçük bir yolculuk yapacağım. Yolculuk süreçlerinden biraz detaylı bahsedeceğim çünkü oralarda sizinle paylaşmam gereken birkaç deneyimim var.

Belki duymuşsunuzdur, hızlı trenin Anadolu'ya doğru daha da uzanması vesilesiyle biletimi aldım ve Sivas'a doğru yolculuğa çıktım. Bir sürü amacım vardı. Tren ile ilk defa kendi memleketime gitmek. 16-17 saatlik yolu daha kısa süre içerisinde bitirmek. En sonunda memleketime ulaşip bir hafta olsa da tatilimi orada geçirmek.

Tren, otobüs ve benzeri şehirlerarası ulaşım araçlarında bir belirleyiciliği yoksa hep koltuğumu bulmak için farklı yöntemler geliştirmişimdir. Çoğu zaman da bu yöntemlerim işe yaramıştır değerli okurlar. Bir görevli yardımı ile ya da bazı hızlı trenlerde bulunan Braille koltuk numaraları ile koltuğumu buldum diyelim. Sürekli orada oturacak ya da sürekli görevli arayacak değilim ya! Braille koltuk numaraları demiştim, bu olanak da henüz her hızlı trende mevcut değil ne yazık ki. Öyleyse kalkıp kafeye gittik ya da tren tuvaletine gittik diyelim. Trenin ortalarında bir yerde olan koltuğumuzu geri dönerken kimseyi rahatsız etmeden nasıl bulabiliriz?

Eğer koltuğumuz vagon aralarına yakınsa, hislerimizi ve zihinsel haritalandırmamızı kullanarak koltuğumuzu bulabiliriz fakat yukarıda da bahsettiğim gibi ortalara doğru bir konumdaysak belki bir kolaylaştırıcıya ihtiyaç duyabiliriz.

Peki nedir bu kolaylaştırıcılar? Kolaylaştırıcı dediğimiz ürünler aslında biz körler için tasarlanmamış olsa bile bize hiç tahmin etmediğimiz yerde destek olabilir. Ben bu yolculuğumda

AirPod kutumdan destek aldım ve koltuğumu onun sayesinde kolayca bulup oturdum. Evet evet! Yanlış duymadınız. Bir AirPod kutusu ile koltuğumu buldum. Trende yolculuğumu yaparken bir şeyler atıştırıyım düşüncesi ile kafeye gitmek istedim. Dönüşte koltuğumu rahat bulayım diye özel eşyalarımın olmadığı çantamın ön gözüne AirPod kutumu yerleştirdim ve çantamı da koltuğumun üzerine bıraktım. Kafeye gittim, ihtiyaçlarımı edindim ve geri dönerken vagonuma ulaştığımdan emin olduktan sonra bir müddet daha ilerleyip telefonumdan “AirPod kutumu bul” özelliğini kullanıp sesli sinyal gönderdim.

Bilenler bilir, bilmeyenler için biraz bahsedelim. AirPod kutusuna telefonda yer alan “bul” özelliği ile sesli sinyal gönderdiğinizde kutudan çıkan sese dikkat ettiğinizde hemen hemen siz ve sadece birkaç insan duyabilir değerli okurlar. Yani çantadaki kutudan bangır bangır bir sinyal sesi duyulduğunu, trendeki insanları rahatsız ettiğimizi sanmayın.

Neyse “bul” aracılığı ile kutuya giden, kutudan da ses olarak çıkan sinyali takip ederek önce çantama, haliyle de koltuğuma ulaşmış oldum. Siz bunları okurken süreç biraz uzun ve çetrefilli gibi gelebilir fakat emin olun her şey kısa süre içerisinde gerçekleşiyor ve koltuğunuza rahatlıkla ulaşabiliyorsunuz.

Peki bu süreçlerde kendimiz mi yöntemler geliştirmeliyiz? Elbette ki hayır. Bu tarz durumlar için geliştirilmiş birden fazla araç mevcut ve bu araçlardan bir tanesi ile bile yukarıdaki kolaylaştırıcılığı sağlamanız mümkün. Örneğin, havaalanı ya da otopark gibi kalabalık yerlerde bagaj bekliyorsanız, bagajınıza yerleştirdiğiniz valiz bulucudan sinyal çaldırarak bagajınızın size yaklaşıp yaklaşmadığını ya da sizin bagajınıza yaklaşıp yaklaşmadığınızı kolaylıkla hissedebilirsiniz. Valiz bulucu benim AirPod kutumdan biraz daha fazla ses çıkarttığı için tren ya da otobüs içerisinde sürekli sinyal çaldırmanız rahatsızlığa yol açabilir belki fakat açık alanlarda fazlasıyla işinizi kolaylaştırabileceğinden hiç şüpheleniz olmasın.

Son zamanlarda Apple tarafından AirTag gibi bulucu araçlar da geliştirildi fakat günümüz ekonomik şartlarını da göz önünde bulundurduğumuzda kendi geliştirdiğimiz yöntemler şimdilik bizi idare ediyor diyebilirim. Koltuğumuzu kendi yöntemlerimiz ile

bulduğumuza göre kafeden aldığımız ürünleri tüketirken gelin yukarıda kısaca değindiğim Braille koltuk numaralarından da sizlere detaylıca bahsedeyim.

Hızlı trende fazlasıyla yolculuk yapıyorum fakat ya ben dikkat etmedim ya da yeni alınan trenlere Braille koltuk numaraları dahil edildi bilmiyorum. Çünkü bu uygulama ile ilk defa bu yolculuğumda karşılaştım. Braille etiketler koltukların baş kısımlarının koridor bölümüne denk gelen yan taraflarında yazıyor ve yan yana iki koltuğun numarası da aynı bölümde yer alıyor değerli okurlar. Yani koltuğa oturduğunuzu var sayalım, kafanızı yasladığınız baş bölümünün koridora doğru olan kenarına elinizi götürdüğünüzde, oturduğunuz koltuğun ve yanınızdaki koltuğun numarasına varsa Braille olarak ulaşmanız mümkün. Örneğin, 14A ve 14B ikili koltuğu düşünelim. Braille numaralar koridor kenarına denk gelen 14B numaralı koltuğun baş kısmında 14A-14B olarak yazıyor. Yani koridorda yürürken koltukların baş kısımlarına rahatlıkla dokunup numaraları kolaylıkla okumanız mümkün.

Umarım her trende Braille yazı vardır ve ben fark etmemişimdir. Eğer yoksa da dilerim bu yolculukta karşılaştığım şekilde tüm trenlerde uygulanır.

Sivas Gezisi

Sevgi Bulut

avsevgibulut@gmail.com

Sayı: 115, Eylül 2023

Merhabalar.

Bu yazımda sizlere Ankara'dan hızlı trenle Sivas'a günübirlik düzenlediğimiz gezimizi anlatacağım.

İş arkadaşlarım ile bir gün sohbet esnasında Sivas iline hızlı tren seferlerinin başladığını konuştuk. "Ne dersiniz?" dedim. "Gidelim mi bir gün?" Teklifim olumlu karşılandı ve cumartesi günü için günübirlik Ankara-Sivas hızlı tren yolculuğu için biletlerimizi aldık.

Tren cumartesi sabahı saat 08.40'ta Ankara'dan hareket edecekti. Plan yaptığımız arkadaşlarla o sabah saat 08.30'da garda buluştuk. Kontrol noktasından geçtikten sonra trendeki yerlerimizi bulup oturduk. Yolculuğumuz başlamıştı. Ankara'dan Sivas'a yolculuk yaklaşık 2 saat 45 dakika srecekken 15 dakikalık gecikmeyle Sivas garına saat 11.30'da ulaştık.

Ankara'dan Sivas'a giderken tren, Kırıkkale ve Yozgat illerinden geçti. Bazı istasyonlarda durup yolcusunu aldı. Bazı istasyonlarda yolcusunu indirdi. Hoş bir telaş içindeydi insanlar. Kimi sevdiğine kavuşuyor kimisi sevdiğini geride bırakıyordu. İnsanlar çoğunlukla kendi duygularıyla baş başa, başkasının yaşadığı hüzün veya mutluluktan habersiz yaşıyorlardı günü.

Saat 11.30'da Sivas tren garına vardık. Trenden indik ve nihayet günlerdir hayalimizde yaşattığımız Sivas şehrindeydik. Bizimle birlikte seyahat eden bir arkadaşımızın babası Sivas'ta

oturuyordu. Onunla buluşacaktık ve bize şehri gezdirecekti. Yaklaşık 10 dakikalık bir mesafeyi yürüyerek İstasyon Caddesi'nde Süleyman amcayla buluştuk.

Henüz kahvaltı yapmamıştık. Sivas iline ait yöresel lezzetlerin tadına bakmak istiyorduk. Süleyman amca bize kahvaltılık Sivas katmeri ve Sivas çöreği almıştı. Gezilecekler listemizde yer alan Çifte Minareli Medrese'ye 5 dakikalık yürümeyle gittik. Medresede birçok dükkan ve ortasında bir avlu bulunuyor. Bu avluda çay bahçesi de mevcut. Önce burada bir masa bulup oturduk.

Çifte Minareli medresenin taç kapısının hemen üzerinde üç yönden akan yazıttan medresenin, **İlhanlı Veziri Sahip Şemseddin Mehmet Cüveyni** tarafından 1271/1272 yılında yaptırıldığı yazılıymış. Yapının günümüze ulaşan tek özgün yanı, Anadolu'nun en yüksek taç kapısına sahip görkemli ön cephesiymiş. Taç kapı üzerinde yükselen iki minare ise adeta Sivas'ın sembolü olmuş. Anadolu'da yapılmış en abidevi medreselerden biri olup Dârü'l-hadis adıyla da bilinirmiş. Bitkisel ve geometrik motiflerle süslü taç kapı ile yanlarındaki mukarnaslı nişler yapıya hareketli bir görüntü kazandırmış.

Sıra merak ettiğimiz Sivas'a özgü yiyeceklerin tadına bakmaya gelmişti. Güzel ve demli çaylar eşliğinde muhteşem yiyeceklerimizi yemeye başladık. Sivas katmeri peynirli ve patatesliydi. Bu katmerin daha başka çeşitleri de varmış. Sivas çöreği ise hem çok leziz hem de çok hafif ve çıtır çıtır bir yiyecekti. Ben çöreği çok beğendim. Gerçekten hem hafif hem de bir o kadar lezzetliydi.

Güzelce kahvaltımızı yaptık. Şunu da söylemekte yarar var Sivas'ta sıcaklık çok yüksek değildi. O gün sıcaklık 29 derece olmasına rağmen hiç bunalmadık. Arada bir serin serin rüzgar esiyordu. Sivas'ta, Ankara'nın aksine geceleri soğuk oluyormuş. Havaası da çok güzel şehrin. Yaz aylarında serin bir gezi istiyorsanız Sivas şehrini listenize alabilirsiniz.

Kahvaltıdan sonra avlu çevresindeki küçük dükkanları dolaştık. Bu dükkanlarda gerek Sivas'a özgü gerekse başka illere ait yöresel birçok bakır eşya ve çok farklı hediyelik eşyalar satılmaktaydı. Burada hoşuma giden en güzel hediyelik eşyalardan biri de anahtarlıklara yerleştirilen küçücük bağlamalar oldu. Bunların masaya koyulabilen daha büyük olanları da bulunmaktaydı. Hatta üzerine karakalemle "Sivas hatırası" yazdırma imkanı da mevcutmuş. Sivas'a gittiğinizde mutlaka buraya uğramanızı

salık veririm.

Buradan sonraki ikinci gezi durağımızsa Sivas kongresinin yapıldığı bina olan ve şimdi müzeye dönüştürülen Sivas Kongre Merkezi Müzesi oldu. Çifte Minareli Medreseden çıktıktan sonra yoldan karşıya geçince Kongre Merkezi Müzesine ulaştık. Bu müze, bir liseymiş eskiden. Müzede sizlerin de tahmin edeceği gibi o döneme ait birçok yazı, eşya bulunmakta. Bu müzeyi 50 TL vererek sesli betimleme yapan bir cihazla da gezebiliyorsunuz.

Müzede Aşık Veysel'e de ait bir oda bulunmakta. Odaya girdiğinizde hoparlörden kısık bir sesle Aşık Veysel'in sesinden türküler eşlik ediyor size. Ayrıca balmumundan yapılmış, Aşık Veysel'in bağlama çaldığı ve etrafında insanların olduğu bir yer sofrası heykeli de mevcut. Bu odada Aşık Veysel'i anlatan Braille yazılar da var ama ben dokunduğumda hiçbir şey okuyamadım. Ya çok eskimiş veya bu yazılar normal yazının kabartılmışı olabilir. Ayrıca yazılar çok yüksek yerlere koyulmuştu. Kısa boylu insanların uzanıp okuması çok zor oluyor.

Bu müzede beni üzen en önemli şey de; Çanakkale Savaşı'na katılan bir sınıfın tüm öğrencilerinin şehit olması nedeniyle bütün sınıfın bomboş kaldığını gösteren tasvirdi. Maalesef o sınıfın hiçbir öğrencisi savaştan geri dönememiş.

Üçüncü gezi durağımız Sivas'ın en eski hanlarından olan Taşhan oldu. 19. yüzyılın ikinci yarısında kesme taştan yapılmış. Dikdörtgen planlı olan Taşhan; doğu, güney ve kuzey cephelerinde demir kanatlı ve yuvarlak kemerli üç girişe sahipmiş. Orta avlunun tabanı blok taş döşemeliymiş. Avlunun ortasında bir havuz ve havuzun ortasında zıt yönlerde ağzından su akan iki adet çift başlı aslan varmış. Orta avlunun güney ve kuzeyinde tek parça silindir gövdeli altı büyük sütunun oluşturduğu revaklar yer alıyormuş. Bu handa birçok dükkan mevcut. Biz de buradaki bir çay bahçesinde kahve molası verdik. Çok otantik bir yerd. Türk kahvesinin yanında lokum ve çok leziz bir bardak Osmanlı şerbetti ikram ediyorlardı. Yolunuz bu şehre düşerse Osmanlı şerbetinin tadına bakmadan dönmeyin.

Dördüncü durağımız biraz ilerdeki Ulu Camii oldu. Bu camii de gerçekten mimari yapısıyla muhteşem yerlerden biri. Taşhan'dan Camiye 10 dakika kadar bir sürede yürüyerek ulaştık. Ulu Camii'nin bir minaresi varmış ve eğri duruyormuş. Ancak temeli iyi olduğundan bir sorun teşkil etmiyormuş.

Ulu Camii Anadolu'nun en eski camilerinden biridir. Avlusuna üç yönden girişi varmış. Konya camileri gibi dikdörtgen planlı bir camii burası. Ulu Camii Danişmendi dönemi eseri olarak da kabul edilmekteymiş. Danişmendliler 1085–1178 yılları arasında Sivas, Kayseri ve Malatya'ya yerleşmişlerdir. Burayı da ziyaret ettikten sonraki durağımızsa yine ülkemiz tarihinde büyük yer alan Gök medrese olacaktı.

Camiden Gök medreseye yine 10 dakikalık mesafeyi yürüyerek gittik. Gök Medrese, Türk mimarisinin ve süsleme sanatının birlikte görülebildiği en önemli yapılardan birisiymiş. Yapının çeşitli bölümlerindeki yazıtlardan IV. Kılıçarslan'ın oğlu III. Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde Vezir Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından, 1271 yılında yaptırıldığı yazılı.

Gök Medrese'nin, mermer taş kapısı, ıfık-gölge oyununu yaşatacak denli zengin bir görünümüne sahipmiş. Yapı; açık avlulu, dört eyvanlı, iki katlı plan özelliğine sahip. Yapıldığı tarihten itibaren dini ilimlerin tahsil edildiği medrese olarak hizmet verdiği bilinen bina 1926 yılında müzeye dönüştürülmüş. Gök medresenin mimarisi de muhteşemmiş.

Yavaş yavaş gezimizin sonuna doğru geliyorduk. Gün akşama devrilmekteydi. Biz de saat 18.00'de trene binecektik. Gezimizi Sivas köftesi yiyerek bitirelim istiyorduk. Rehberlik bayrağını Süleyman amcadan devralan Ali dayı aracıyla bizi Gök medreseden Kirli Ahmet'in Yeri diye bilinen bir lokantaya götürdü. Burası Sivas köftesi için en tercih edilen yerler arasındaymış. Kirli Ahmet lakaplı kişi zamanında seyyar köftencilik yapıyormuş. Sonraları Sivas'ın değişik yerlerinde lokantalar açmış. Köfte siparişlerimizi verdik ve heyecanla köftelerimizin gelmesini bekledik.

Sivas köftesinin hamuru sadece et ve tuz karışımıyla yoğurulmuş. Köftede kullanılan et kesimi yapılan hayvanın ön kolundan alınan etmiş. Öyle her etten de yapılmazmış bu köfteler. Bir süre sonra mis gibi kokan sıcacık köftelerimiz de geldi. Gerçekten tadı çok lezizdi. Karnımızı doyurduktan sonra restorandan ayrıldık.

Zamanımız az kalmıştı bu şehirde. Bu yaz sıcaklığında Sivas'ın dondurmasını yemeden dönemezdik. Ali dayının aracıyla İstasyon Caddesi'ndeki Şahin dondurmaya gidip birer külah dondurmamızı alıp yedik. Artık veda vakti gelmişti Sivas'a. Dondurmacıdan 5 dakika süren yolculuk sonunda Sivas garına geldik.

Bize ev sahipliği eden güzel insanlara veda edip teşekkürlerimizi sunduk ve yolcu sırasına girdik.

Trenin kalkmasına 10 dakika kalmıştı. Kontrol noktasından geçip vagondaki yerlerimizi aldık. Yaklaşık 2 saat 30 dakika süren güzel yolculuğumuz esnasında arkadaşlarımız o gün çektikleri ve ilerde anı olacak video ve fotoğrafları grubumuzla paylaştılar.

Akıllarımızda

“Sivas ellerinde sazım alınır

amlı beller bölük bölük bölünür

Yardan ayrılmışam bağrım delinir

Katip arzuhalım yaz yare böyle”

Diyen Pir Sultan’ın Ve

“Can kafeste durmaz uçar

Dünya bir han, konan ger

Ay dolandır yıllar geçer

Dostlar beni hatırlasın”

Diyen Veysel’in nameleri dolanıyordu.

Akşam 20.30 saatinde Sivas yolculuğumuzun sonuna geldik. Bir dahaki gezimizde buluşmak üzere arkadaşlarımızla vedalaştık. Sivas gezisi hepimizde çok güzel anılar bıraktı.

Yolculuklar Silsilesi

İlgın Aydınoglu

Ilginayd85@gmail.com

Sayı: 115, Eylül 2023

Merhaba. Ağustos ayının son çeyreğinde biz Fatoş'la yine yollardaydık.

Bu sefer 12 gün içerisinde 4 farklı yere seyahat ettik. Tam bir yolculuklar silsilesi anlayacağınız.

Önce Eskişehir'e gittik trenle. Eskişehir benim memleketim ve ailem orada yaşıyor. Bu yüzden sık sık gidiyoruz sevgili memleketime. Bir başka yazıda sadece Eskişehir'i anlatacağım için Eskişehir kısmını geçiyorum.

Eskişehir'den Kuşadası'na geçtik otobüsle. Yaklaşık 8 saatlik gece yolculuğundan sonra Kuşadası terminalinde indik ve taksiyle kalacağımız "Le Bleu" oteline geçtik.

Bu otel ultra her şey dahil konseptindeydi. Otele daha önce hiç kör gelmemiş. Bir oryantasyon aldık ve yaklaşık olarak her şeyi belirledik. Tek sorun otelin dar bir araziye yayılmasından kaynaklı çok giriş çıkış kapısının olmasıydı. Bu konuda biraz zorlandık. Ancak bütün görevliler bizle çok ilgilendi ve sorun yaşamadık.

Otelin en keyifli yeri seyir terasıydı. Burası yaklaşık 300 metrekare ve hafif yüksekte, denize sıfır, rahat koltukların olduğu bir yer. 24 saat açık lobi bara da kolayca ulaşabiliyordunuz bu terastan. Denizin esintisiyle burada dilediğiniz içecekleri tüketirken zaman geçirmek gerçekten çok keyifliydi.

Otelin sahili dardı. Tek sıra halinde şezlonglar sıralanabiliyordu. Çoğunluğu taşlıktı ancak biraz yürürseniz kumdan denize girebiliyorsunuz. Tabii ki deniz ayakkabısı şart.

Bu otelde 4 gece geçirdikten sonra yakın zaman önce İstanbul'dan kaçarak Kuşadası'nın beldesi Davutlar'a yerleşen dostlarınızı ziyaret ettik. Gıptayla baktık yaşadıkları mahalleye, sakinliğe. 5 ve 3 yaşlarındaki çocukları gece saatlerinde

sokaklardaydı mahallenin diğerk çocuklarıyla beraber. Neredeyse bir ev bulup kaparo verecektik, artık gerisini siz düşünün!

Kuşadası'ndan yaklaşık 10 saatlik yine bir gece yolculuğuyula Ankara'ya geçtik. Burada birkaç saat geçirdikten sonra yine bir gece yolculuğuyula Ankara'dan Amasra'ya geçtik.

Haziran ayının başında Amasra'ya gitmiştik ve yazısını da yazmıştım hatta buraya. Bu kez yalnız değildik. İstanbul'dan dostlarımız Canan ve Ramazan da Amasra'ya geldiler. Ve çok eğlenceli 2 gün geçirdik beraber.

Amasra'da bu kez öğretmen evi yerine Bedesten Otel isimli bir yerde kaldık. İş hanından bozma bir otel burası ama odaları büyük ve konforluydu. Bu otel yine Amasra'nın merkezinde tabi ki. Yine her yere rahat şekilde yürüyerek gittik. Düşünün yolda 4 kör yürüyoruz ve arkadan gelen arabalar bizi bekliyor. Ve hatta camdan seslenip, "Amasra'ya hoş geldiniz, rahat olun, biz sizi bekliyoruz" diyorlar.

Amasra'da yine tekne gezisi yaptık ve yine danış uygulamasından betimleme desteği aldık. Çekiciler çarşısında yine sıkılmadan saatlerce gezdik. Amasra'nın bu yıl 2. Kez düzenlenen kültür festivaline denk gelmek ve bu festivalde Yeni Türkü konserini dinlemek ise gezimizin kaymağıydı.

Amasra'da bu kez Gün batımı restorana gittik. Lezzet güzel ve fiyatlar uygun sayılırdı. Mustafa Amca'nın yerinde yer bulamadık. Amasra'dan ayrılacağımız gün çok kısa süreli de olsa bir tufan şeklinde diyebileceğim yağmur ile karşılaştık. Bu bile çok keyifliydi.

Bütün bu yolculuklar silsilesinin sonunda kürkçü dükkanı İstanbul'a döndük.

Özellikle Kuşadası'ndaki hayatı gördükten sonra bu şehirden bir an önce ve bir şekilde kurtulmanın artık şart olduğu gerçeğinin farkına vardım. Umarım hepimiz gelecekte mutlu olacağımız yerlerde yaşayabiliriz. Sonraki yazılarda görüşmek üzere.

Sakıncası Yoksa, Neden Bir Teleskop Almak İstedığınızı Sorabilir Miyim?

Yazan: Karl Smith

Çeviren: Ali Çolak

ali.f.colak@gmail.com>

Sayı: 115, Eylül 2023

Karl Smith, yirmi yılı aşkın bir süredir Ulusal Körler Federasyonu'nun aktif bir üyesidir. Hayatı boyunca göksel meselelere duyduğu hayranlık onu gelişmiş bir bilgisayarlı teleskop satın almaya sevk etti. Heyecanla bize nedenini anlatıyor. İşte söyleyecekleri:

Geçen yaz bir ETX-90 marka teleskop satın aldığım fotoğraf makinesi mağazasındaki hafif şaşkın bir satıcı, "Sakıncası yoksa neden bir teleskop almak istediğinizi sorabilir miyim?" diye sordu. Mantıklı bir soru gibi görünüyordu. Sonuçta tamamen kör bir adam neden oldukça pahalı bir bilgisayarlı astronomik teleskop istesin ki?

Bu sorunun cevabı görüldüğü kadar gizemli değil. Sonuçta insanlar -gören görmeyen fark etmez - kişisel nedenlerden dolayı kullanamayacakları şeyleri, hatta pahalı şeyleri satın alırlar. Örneğin, kaç ebeveyn sırf çocukları öğrensın diye çalamadıkları bir piyano satın almıştır? Hiç araba kullanmadığım halde birkaç araba satın almışlığım ya da kiralamışlığım var. Arabalarımı kullanan bir şoförüm ve diğer aile üyelerim var çünkü. Ama neden bir teleskop?

Kendimi bildim bileli bilimi, özellikle de astronomiyi ve uzay ve uzay yolculuğu ile ilgili diğer konuları çok sevmişimdir. 1960'larda büyürken ben de diğer pek çok kişiyle birlikte Amerikan-Sovyet uzay yarışını büyülenmişçesine takip ederdim. Birçok gece geç saatlerde ve sabahın erken saatlerinde küçük siyah-beyaz televizyonumuzun başında toplanarak Mercury, Gemini ve Apollo uçuşlarının bugünün standartlarına göre son derece ilkel sayılabilecek yayınlarını izledim. 1969 yılının Temmuz ayında, büyükannem ve büyükbabamın doğu Teksas kırsalındaki evlerinin perdeli çatı katında; ilk iki insanın uzaya çıkmasının (evin önündeki otoyolda bir tomruk kamyonu gümbürdeyerek geçtiğinde anlamsız bir kara dönüşen) görüntüsünü izledim.

Tam da bu sıralarda annem doğum günümde bana bir küçük teleskop hediye etti. O zamanlar hala biraz görme yeteneğim vardı ve o teleskop bana gece gökyüzünün büyüleyici dünyasını açtı. Artık daha geç saatlerde ve sabahın erken saatlerinde teleskobumu kuruyor, Ay'ı evreleri boyunca izliyor ve gri-kahverengi yüzeyindeki dağların ve kraterlerin değişen gölgelerini ve şekillerini gözlemliyordum. Teleskobumun nispeten düşük gücü altında hala süt beyazı bir küre olan Venüs'ü görmek için sabah 4:00'te kalktım. Yaşadığımız Las Vegas'ın üzerinde yaz akşamlarının parıldayan sıcağında mavi, beyaz, sarı ve kırmızı renklerde titreşen yıldızlara baktım ve Mars'ın her daima gizemli kırmızı yüzeyini düşündüm.

Teleskobum aile gezilerine, komşuların evlerine ve Utah'ta gittiğim körler okuluna giderek bana ve bulunduğumuz her yerdeki diğer insanlara saatlerce keyif verdi. Sonunda eski teleskop yıprandı ve görevini bırakmak zorunda kaldı. Ancak bu, etrafımdaki evrene olan sevgimi ve devam eden ilgimi azaltmadı.

1978'de Houston'daki NASA Uzay Uçuş Merkezi'ni ziyaret ettim, bu uzun zamandır arzuladığım bir çocukluk hayaliydi. Ve aynı yıl Baltimore'daki ilk Ulusal Körler Federasyonu Kongresi'ne katılırken Smithsonian Havacılık ve Uzay Müzesi'ni ilk kez gördüm.

Seksenli yılların başında iki gören çocuğu olan bir aile babasıydım. Bin dokuz yüz seksen altı yılı astronomi çevrelerinde özel bir yıldız ve çocukluğumdan beri düşündüğüm ve beklediğim bir yıldız. Yetmiş altı yılda bir dünyanın yakınlarına geri dönen Halley kuyruklu yıldızının tekrar gezegenimizin çevresine geldiği yıldız. Bir yaz akşamı, o zamanlar beş yaşında olan oğlum Ben ile onu bulup bulamayacağımızı görmek için dışarı çıktık. Kuyruklu yıldızın 1986'daki ziyaretinin dürbünle bile zar zor görülebildiği bir ziyaret olduğunu öğrenince hayal kırıklığına uğradım. Yüz yedi yaşında olacağım 2062 yılındaki bir sonraki ziyaretine kadar yetmiş altı yıl daha yaşamak zorunda kalacağıma dair şaka yaptım.

Ertesi yılın ilkbaharında ailem ve bazı arkadaşlarım Idaho' eyaletinde kamp yapmaya gitti. Burada pırıl pırıl berrak bir gecede Samanyolu'nu şehir ışıklarından etkilenmeden ilk kez gördüm ve görünüşü hakkında her zaman duyduğum "dökülmüş süt" tanımlamalarını nihayet anladım.

Bu manzarayı son görüşüm olacaktı. 1989 yılında kalan görme yetimi de kaybettim ve gece gökyüzüne bakma yeteneğim sonsuza dek sona erdi. Tam körlüğün başlamasıyla birlikte bilimsel merakımı tatmin etmek için başka yollar buldum. Konuyla ilgili kitaplar okudum, çocuklarımla birlikte müzelere gittim (Smithsonian'a daha fazla ziyaret de dahil) ve bilimsel ilerlemenin ortaya çıkan harikalarını takip etmek için elimden gelen her şeyi yaptım.

Mars gezegeninin 2003 yazında, insanlığın gözleme başlamasından bu güne kadar Dünya'ya en yakın geçişini yapacağını ve bunun 65.000 yıl daha gerçekleşmeyeceğini öğrendiğimde, bunun ailemin kaçırmasını istemediğim bir olay olduğuna karar verdim. Bu yüzden iyi ve güvenilir bir teleskop aramaya başladım ve ETX-90'da karar kıldım.

31 Ağustos'ta eşim, üç çocuğum (ki bunlardan en büyükleri yirmi yaşında ve küçük ikizlerim dört yaşında), ve kayınvalidemden oluşan ailem minibüsümüze doluştu ve bir yıldız partisi için Antelope Adası'na (aslında Büyük Tuz Gölü'nde bir yarımadadır) doğru yola çıktı. Oraya vardığımızda, her yaştan yüzlerce erkek, kadın ve çocuğu, her boyutta ve karmaşıklıkta teleskopların etrafında toplanmış halde, üzerimizdeki güzelliğe bakarken ve merak ederken bulduk. O kristal berraklıktaki yaz gecesinde, şehir ışıklarından uzakta, gökyüzü ışıltı ışıltıydı.

Peki ben tüm bunlardan ne çıkarabilirdim? Tabii ki artık teleskopla bakamazdım, o halde neden bu kadar açık bir şekilde görmeye bağlı bir etkinliğe katılmak için para ve zaman yatırımı yapmıştım? Ailemin çoğu tam ya da kısmi görüşe sahip oldukları için Mars'a ve o gece görülebilecek diğer gök cisimlerine bakmanın keyfini çıkarabilirlerdi. Onların heyecanı ve gördüklerini anlatmaları çok hoşuma gitti. Dört yaşındaki iki kızımı teleskoptan görebilmeleri için kaldırdım ve sadece ilk kez bir şeyler gören ve öğrenen küçük çocukların gösterebileceği merakı uyandırdım. Gruplar teleskoptan teleskopa geçip farklı manzaraları kontrol ederken biz de manzarayı başkalarıyla paylaştık.

Gecenin sonuna doğru, deneyimli bir yıldız gözlemcisi ve ETX-90 da dahil olmak üzere birkaç teleskobun sahibi olan Dave ile tanıştım. Bu teleskobun temel özelliklerinden biri, 30.000'den fazla gök cisminin kesin konumlarını içeren bilgisayarlı bir izleme sistemi. Düzgün

bir şekilde kurulduğunda, bu veri tabanından bir öge seçmek, bir düğmeye basmak yeterlidir ve teleskop gökyüzünde uygun konuma işaret etmek için otomatik olarak dönecektir. Daha sonra, küçük elektrik motorları tarafından yönlendirilen teleskop, dünya döndükçe cismi görüş alanında tutmaya devam edecektir.

Ne yaparsak yapalım bu özelliğin düzgün çalışmasını sağlayamadık. Dave süreci kayınbiraderime ve bana anlatmak için vaktini ayırdı. Teleskobun bilgisayarındaki yazılımın kullanım kılavuzunun yazılmasından bu yana güncellendiğini ve orada listelenen adımların artık geçerli olmadığını anlattı bize. Dave yaklaşık yarım saat boyunca konuştu ve talimatlar verdi, ellerimi teleskobun çeşitli bölümlerine ve tabanına koyarak nasıl ve nereye ayarlanmaları gerektiğini gösterdi.

Bir kez bile durup kör bir adama neden teleskobu nasıl hedefleyeceğini gösterdiğini sorgulamadı. Konusuna olan bariz sevgisi tek rehberi olduğu için anladığına inanıyorum. İşimiz bittiğinde küçük bir kâğıt parçası çıkarıp adını ve telefon numarasını yazdı. "İki haftada bir falan buraya gelirim. Herhangi bir sorunuz olursa ya da benimle gelmek isterseniz, beni arayın."

Ailem gece yarısından hemen sonra bir saatlik eve dönüş yolculuğu için minibüsümüze binerken onun teklifini kabul edeceğimi düşündüm.

Teknolojinin Gücüyle Tenis Sahasında Eşitlik ve Erişilebilirlik

Sarper Arıkan

sarperarikan@gmail.com

Sayı: 115. Eylül 2023

Giriş

Tenis, dünya çapında milyonlarca insan tarafından sevilen bir spor dalıdır. Ancak herkesin bu sporu aynı seviyede deneyimleyemediği bir gerçek. Özellikle görme engelliler için tenis sahasına çıkmak ve topa vuruş yapmak bir hayal gibi görünebilir. Ancak teknolojinin son yıllardaki ilerlemesi ile bu hayal gerçeğe dönüşmeye başlıyor. Özellikle Wimbledon gibi prestijli turnuvalar, görme engelliler için yepyeni kapılar açıyor.

5G teknolojili gözlükler ile sporda eşitlik ve erişilebilirlik konularında yeni bir dönem başlıyor.

Tarihsel Arka Plan

Spor, toplumu bir araya getiren en güçlü araçlardan biridir ancak maalesef görme engelliler için birçok spor dalı kapsayıcılık gözetilmediğinden erişilemez durumdadır. Teknolojinin sağladığı imkanlar ve toplumda artan farkındalık sayesinde sporun birleştirici gücü artık herkesi daha çok etkiliyor..

Teknolojinin Rolü

Teknoloji, sporda erişilebilirlik konusunda devrim yaratmaktadır.

Sesli asistanlar, giyilebilir teknoloji ve dokunsal geribildirim sistemleri gibi çeşitli araçlar, görme engelliler için daha önce erişilemez olan spor dallarını erişilebilir kılmaktadır. Özellikle yapay zeka ve sensör teknolojisinin gelişmesi, detaylı hareket analizi ve anlık geribildirim sağlama kapasitesini arttırıyor.

Wimbledon Örneği

Wimbledon'da görme engelliler için test edilen 5G teknolojiли gözlükler, bu alanda önemli bir adımdır. Bu gözlükler, sahadaki oyuncuların hareketlerini ve topun pozisyonunu analiz ederek kullanıcıya sesli anlatım ile bilgi veriyor. Ayrıca dokunsal geribildirim özellikleri sayesinde kullanıcılar oyunu daha derinlemesine "hissetme" fırsatı buluyor. İlk geribildirimler bu tür bir teknolojinin, oyunu çok daha anlaşılır ve erişilebilir hale getirdiğini gösteriyor.

Diğer Örnekler ve İnovasyonlar

Tenis dışında da erişilebilirliği arttırmak için pek çok çözüm üretilmektedir. Tandem bisikletlerde görme engelliler bir pilot eşliğinde bisiklete binebiliyor. Yüzme için özel olarak tasarlanmış, su geçirmez sesli asistanlar sayesinde yüzme sporu da daha erişilebilir hale geliyor. Yani teknolojinin sağladığı imkanlar sadece tenis ile sınırlı değil.

Sonuç

Tenis gibi spor dallarında eşitlik ve erişilebilirliği sağlamak artık yalnızca bir hayal değil. Teknoloji bu alanda ciddi ilerlemeler sağlıyor ve görme engelliler için de spora eşit erişimi mümkün kılıyor. Teknoloji yalnızca görme engelliler için değil, çeşitli engel gruplarına yönelik de sporda devrim yaratabilecek güçtedir. Erişilebilirlik ve eşitlik sadece teknolojinin değil, tüm toplumun sorumluluğudur.

Kaynaklar

"Wimbledon Trials 5G Headsets for Visually Impaired Tennis Fans", Cool Blind Tech.
Erişim Tarihi: 2 Eylül 2023. Bağlantı: <https://coolblindtech.com/wimbledon-trials-5g-headsets-for-visually-impaired-tennis-fans/>